

Simhallsstrukturprogram

– för Huddinge kommun

Linda Hillner, Marie Lundmark Bergström, Håkan Lindblom, Timo Björkholm,
Mats Wesslén

1

Huddinges ambition

Det finns idag många vetenskapliga studier som visar att fysisk aktivitet och träning ger positiva effekter på många olika områden. Rörelse, motion och träning förebygger sjukdom, förbättrar livskvalitet, stärker självuppfattning och social kompetens, vilket i sin tur bidrar till ökade hälsovinster för samhället i sin helhet. Det finns även ett samband mellan psykisk ohälsa och fysisk inaktivitet. Det är med detta i åtanke som kommunen vill underlätta för invånarna att kunna vara aktiva genom hela livet.

En del i detta är att tillgängliggöra till simhallar. Enligt en ny brittisk studie har simning större hälsofördelar än man tidigare trott. Hälsofördelarna delas med många andra motionsformer, men simningen sticker ut genom att vara skonsam och passa många som lider av långvariga hälsoproblem. Det här gör också att simning fungerar som träningsform även långt upp i åldrarna och kan hjälpa äldre att hålla sig friska, både mentalt och fysiskt. Lika bra som simning är för äldre är det också för yngre. Studien visar att barn som simtränar utvecklas snabbare, både socialt och kognitivt, det vill säga minne, uppmärksamhet och inlärn timer.

Simhallsstrukturprogram
för Huddinge kommun

Linda Hillner, Marie Lundmark Bergström, Håkan Lindblom, Timo Björkholm, Mats Wesslén

© Linda Hillner, Marie Lundmark Bergström, Håkan Lindblom, Timo Björkholm, Mats Wesslén och Huddinge kommun
Tryckeri, 2021

ISBN 91-85565-02-4
www.huddinge.se

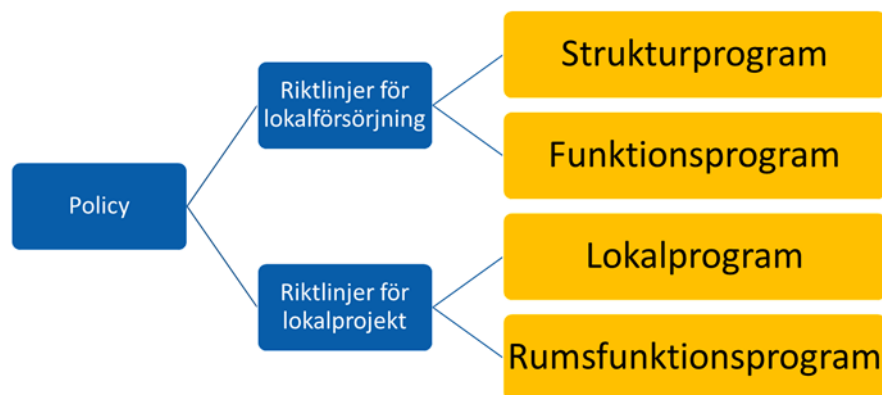
Innehåll

Samhallsstrukturprogram	0
Huddinges ambition	1
Strukturprogrammets syfte	3
Inriktning och prioritering	3
Byggnadens principer	4
Simundervisning	5
Folkhälsa	5
Föreningsliv	6
Rehabiliteringsbehov	6
Geografisk struktur	7
Volymplanering	7
Uppföljning av strukturprogram	8
Källor	9

Strukturprogrammets syfte

Syftet med strukturprogram är att förtydliga Huddinge kommuns viljeinriktning inom ett visst verksamhetsområde gällande den fysiska planeringen av verksamhetslokaler. Strukturprogram är en viktig del av kommunens samhällsplanering. Programmet ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicerar det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur. Programmet ska operationalisera politiska och strategiska ställningstaganden på en övergripande geografisk nivå och utgöra en plattform för dialog inom kommunkoncernen. Strukturprogram ska ge vägledning om kommunens ambition inom området till både medborgare, näringsidkare och föreningsliv.

Strukturprogrammet är en vägledning till hur kommunen vill planera och organisera sitt bestånd av verksamhetslokaler och utbud inom ett visst verksamhetsområde, exempelvis förskolor, kulturskola eller simhallar. Strukturprogrammet ska inte beskriva utformning och ändamålsenlighet i själva verksamhetslokalen, det beskrivs i funktionsprogrammet. Ett lokalprogram är en beskrivning av lokalens utformning och ändamålsenlighet i ett enskilt projekt, som vidareutvecklas under projekteringsfasen till ett rumsfunktionsprogram.

Utgångspunkten för kommunens planering och verksamhet ska ta sitt avstamp i den kommunala kompetensen och kommunallagen. Vidare behöver kommunen i sin simhallsstruktur ta hänsyn till både ambitionsnivå, befolkningsutveckling samt finansiell kraft.

Inriktning och prioritering

-Alla ska ha goda möjligheter till rörelse!

Huddinge ska i egna verksamhetslokaler och verksamhet möta det egna behovet gällande kapacitet enligt nedan prioritering, men anpassa lokalisering efter kranskommunerna.

- första hand stödja kommunens behov av simundervisning (inklusive särskolans behov)
- andra hand stödja folkhälsa
- tredje hand stödja föreningsliv
- fjärde hand stödja rehabilitering- och habiliteringsbehov

Satsningar och prioriteringar för att få kommuninvånare att röra på sig mer utgår alltid från att lek och rörelse samt fysisk aktivitet ska vara tillgänglig för alla. Särskild hänsyn ska tas till de grupper som generellt är minst fysiskt aktiva i Huddinge idag:

- Barn och ungdomar 7–20 år – med särskild hänsyn till flickor 12–20 år och barn och ungdomar med svagare socioekonomiska förutsättningar än genomsnittet.
- Personer med funktionsnedsättning
- Äldre över 65 år

Byggnadens principer

Simhallar är både komplicerade och kostsamma att bygga och förvalta. Kommunkoncernen eftersträvar en långsiktigt hållbar och robust samhällsutveckling, där spelar rörelse i alla former spelar en viktig roll. Samtliga hållbarhetsaspekter ska belysas i varje investeringsförslag.

Fastigheten/byggnaden ägs av Huddinge Samhällsfastigheter AB som även ansvarar för tillgångens värdesäkring. Kommunen är beställare och ansvarig för effektiv verksamhetsdrift som nyttjar och samnyttjar tillgången. Verksamhetsdriften byggs för egen regi, men kan upphandlas i ett senare skede.

Nyproduktion är att föredra om utredningar inte kan visa på lämpligheten i att renovera. Val som påverkar platsens och byggnadens livslängd ska göras utifrån ett långsiktigt ägande och driftsperspektiv.

Kringfunktioner som gym, spa, äventyrsbad och hälsocenter är alla bra komplement i en simhall, men inte nödvändiga när det gäller att erbjuda en byggnad för simning och bad. Simhallar i kommunalt ägo och/eller drift ska därför i första hand inte innehålla komponenter som har egen kommersiell bärkraft.

- Kommunens simhallar är lika mycket en tillfredsställelse för besökaren som arbetsmiljön är för personalen som arbetar där dagligen.
- Över tid hållbara material och en fungerande logistik bidrar till en ekonomiskt hållbar drift och förvaltning.
- Certifiering enligt *Miljöbyggnad Silver*, med målsättningen *Guld* på området energi. Lokal produktion av energi behöver utredas.
- Energiförbrukningen ska vara så liten som möjligt, men det får inte gå ut över vatten- och luftkvalitet eller gynna korrosion.
- Arkitektoniska kvaliteter och beprövade tekniska lösningar ska eftersträvas.
- Kommunen bör bygga in redundans i simhallen för att minska sårbarhet. Det kan till exempel uppnås genom zonindelning av pooler avseende vattenreningen.

Simundervisning

Grunden till god hälsa och meningsfull fritid läggs i unga år. Särskild vikt ska läggas för att barn lär sig simma och här har skolan en nyckelroll. Det finns ett stort behov idag att öka simkunnigheten bland barn och ungdomar med lägre socioekonomisk bakgrund, bland de med utländsk bakgrund samt bland personer med funktionsnedsättning. Grundskolenämnden är en viktig intressent i kapacitet, struktur och ambitionsnivåerna för kommunens framtida simhallar. Skolornas simundervisning och hur den ska bedrivas är vägledande för planering.

För att säkerställa att alla elever ges likvärdiga förutsättningar för att få lära sig simma och nå de enligt läroplanen angivna kunskapskrav för årskurs 6 och 9 har barn- och utbildningsförvaltningen i samarbete med simhallarna i kommunen fastställt hur kommunens simundervisning ska bedrivas. Detta ger en grundläggande kapacitetsplanering för kommunen. Även kommunens grundsärskola ska ges förutsättningar att uppnå kraven i linje med grundsärskolans läroplan.

Kommunens grundskolor, både egen regi och privata, ska ges förutsättning att enkelt och relativt snabbt ta sig till anvisad simhall. Transporten kan ske till fots eller kollektivt, då med fördel utan byte. Ju längre tid som går åt till transporten desto mer tid går bort från annan undervisning. Principen om kortast möjliga transporttid gäller även grundsärskolan, dock kan transport inte ske uteslutande med kollektivtrafiken. Simundervisning ska med fördel kunna ges i helklass.

Kapacitetsmässig ska strukturen av simhallar ge kommunens grundskolor:

- Utrymme för livräddning i linje med läroplansuppdraget.
- Utrymme för lovsimskola och för elever som riskerar att inte uppnå kraven i läroplanen.
- Utrymme ska prioriteras till grundsärskolan och till träningsskolan. (multifunktionsnedsättning som behöver specialtider och anpassade bassänger).

Även annan utbildningsverksamhet ska kunna nyttja simhallen, exempelvis de som arbetar eller utbildar sig inom räddningstjänsten eller polisen.

Folkhälsa

I kommunens idrottspolitiska program ska kommunens platser för idrott och motion vara betydelsefulla träffpunkter för många människor. Platserna ska vara trygga, inkluderande, tillgängliga samt flexibla. Kommunens simhallar ska ge möjlighet till barn att utveckla vattenvana, men också locka allmänheten till besök och inspirera till rörelse.

Fysisk aktivitet ger en stor effekt för äldre, där rörelse inte bara är en källa till god fysisk och mental hälsa utan också en nödvändighet för att kunna leva ett självständigt liv. Förutom att förebygga många åldersberoende sjukdomar ger fysisk aktivitet ökad livskvalitet.

Kommersiella företag inom idrott och rörelse har under senare tid vuxit fram. Kommunen ser positivt på att det finns olika aktörer som erbjuder idrotts- och

motionsaktiviteter samt lokaler och anläggningar till Huddingeborna. Dessa företag utgör en viktig del av det totala utbudet. Kommunen bör inte konkurrera med dessa utan fokusera på att bidra med service och utbud där det kommersiella inte har bärkraft eller möjlighet att etablera sig.

I en simhall med lång förväntad teknisk livslängd behövs en flexibilitet som möjliggör långsiktig anpassning till förändrade preferenser och förändrade förutsättningar i övrigt för att bedriva folkhälsofrämjande verksamhet. Den påverkas naturligtvis också av en förväntad ökad befolkning vilket gör att besöksstrycket på en given verksamhetslokal kan förväntas öka i samma takt som befolkningen ökar vilket också ställer krav på ytor och tekniska system.

Kapacitetsmässig ska strukturen av simhallar ge:

- Utrymme för 4 bad per år och medborgare

Föreningsliv

För kommunen är det viktigt att skapa goda förutsättningar för föreningslivet. Det gäller goda förutsättningar för såväl tränings- som tävlingsverksamhet kan vilket kan locka fler till sim- och annan vattensport vilket i förlängningen också kan bidra till förbättrad folkhälsa. Primärt ska kommunen verka för en stark breddidrott, men framgångsrika föreningar skapar framgångsrika idrottare vilka är förebilder för många.

Kommunen har redan idag ett antal föreningar verksamma i simhallarna. Kommunens stöd sker dels genom tillgång till ändamålsenliga lokaler. Föreningarna, vars arbete bygger till stor del på ideella insatser, är en bas för den breda idrotten. Utöver själva idrottandet innebär föreningslivet en social samvaro, utbildning, kamratskap och gemenskap. Det behöver finnas utrymme för att börja med nya idrotter högre upp i åldrarna, men också möjlighet till satsningar på tävling, prestationer och goda resultat.

Bassänger ska utformas enligt Svenska simförbundets stadgar för tävlingar i 25-metersbassäng. Läktare/gradäng är önskvärt och föreningslivet behöver god tillgång till förrådsutrymmen. Stora idrottsevenemang har en plats i samhället men är inte främst en kommunal uppgift.

Rehabilitering- och habiliteringsbehov

Rehabilitering och habilitering är ett omfattande område med många aktörer i alla vårdgrenar. De insatser som görs ska bidra till att en person med förvärvad/medfödd funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, får tillbaka eller behåller bästa möjliga funktionsförmåga. Insatserna ska även skapa goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Geografisk struktur

Huddinge är en geografiskt vid kommun. Simhall bör finnas flera i delar av kommunen, efter behov och möjligheter till lokalisering. Tillgänglighet med

kollektivt färdssätt från samtliga kommundelar ska särskilt beaktas. Huddinges bebyggelse är centrerad utmed kommunikationer, i tre ”korridorer”.

En annan viktig del i Huddinge kommuns utbud av simhallar är att det idag finns två mindre hallar, i Vårby och Skogås. Det framtida vägvalet för de två mindre hallarna bedöms få effekt på utformning och placering av en ny stor simhall, då genomsnittliga resvägar till kommunens simhallar kan påverkas.

Här behöver även behovet av regional samverkan lyftas, då simhallar idag finns nära Huddinge kommun i våra närmaste grannkommuner Botkyrka och Haninge, Stockholm. I vår region finns idag ett samarbete mellan många kommuner kopplat till olika idrottsmiljöer. Det gäller främst idrotter med färre utövare, ytkrävande specialidrotter samt exempelvis genomförande av större evenemang. Allt kan inte lokaliseras i alla kommuner. Genom att utveckla detta samarbete än mer kan ett mer lättillgängligt och bredare utbud av idrott, rörelse och motion åstadkommas.

Kapacitetsmässig ska den geografiska strukturen av simhallar ge:

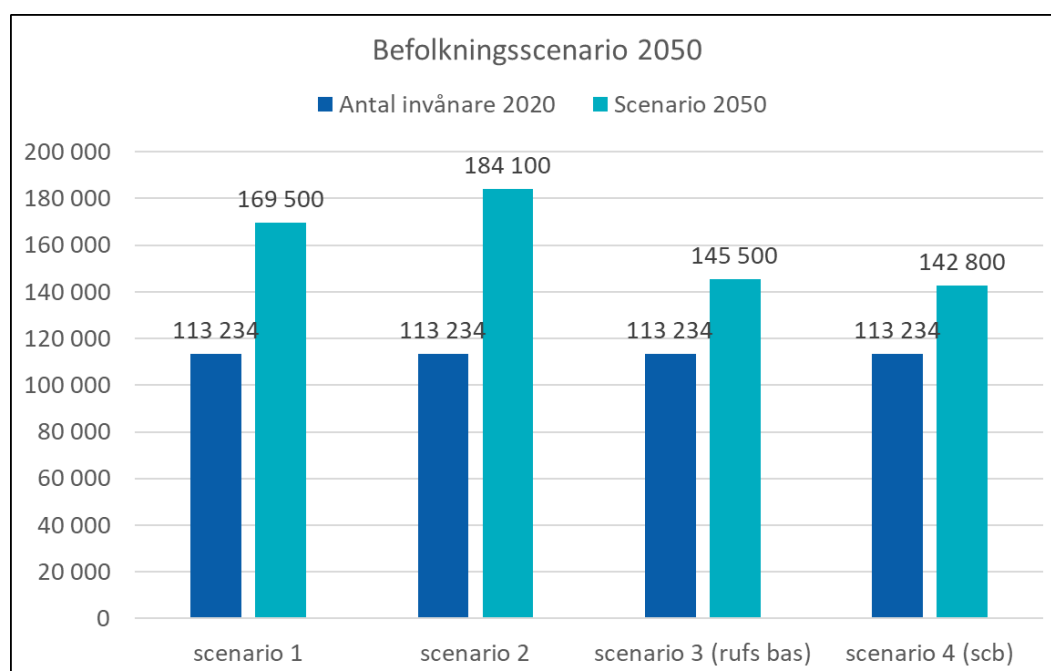
- En centralt placerad huvudhall som tillsammans med övriga simhallar möter kommunens samlade behov.
- Kapacitet för simundervisning och del av folkhälsa som möter behov i kommunens östra och västra delar.

Volymplanering

Huddinge är en kommun som historiskt årligen ökat i antal invånare. Under 2000-talet har antalet invånare i Huddinge ökat med nästan 29 000 personer. Att befolkningen ökar i Huddinge beror på dels på att kommunen har en ung befolkning som ger ett positivt födelsenetto samt att Huddinge även har ett positivt utrikes flyttnetto.

Hur befolkningen i Huddinge kommer att se ut på lång sikt är svårt att säga exakt. I arbetet med att aktualisera kommunens översiktsplan har en prognos gjorts baserat för fyra olika tillväxtscenarios. Dessa har prognostiserat kommunens potentiella tillväxt fram till år 2050. Prognoserna utgår från ett antal olika scenarios på befolkningsutvecklingen har tagits fram som visar på olika tänkbara förändringar i befolkningen.

Scenario 1 och 2 är framtaget av Huddinge kommun och scenario 3 och 4 är hämtade från RUFS (Regionala utvecklingsplanen för Stockholm) samt SCB (Statistiska Centralbyrån). I scenario 1 har Huddinge omkring 170 000 invånare år 2050 vilket är en ökning på befolkningen med nästan 50 procent. Scenariot baseras på en historisk ökningstakt som är i samma nivå som de senaste 30 åren i Huddinge kommun.

I scenario 2 har istället antagandet varit att Huddinges ökningstakt som högre jämfört med tidigare år vilket beror på att många nya bostäder antas färdigställas. År 2050 har Huddinge omkring 185 000 invånare vilket är en ökning på befolkningen med 62 procent. I detta scenario antas bostadsbyggande fram till år 2035 vara betydligt högre jämfört med tidigare år i Huddinge. Här antas cirka 1300 bostäder per år färdigställas fram till 2035. De senaste tio åren har omkring 460 bostäder färdigställts per år. Scenario 3 utgår från RUFS:ens bas-nivå och scenario 4 är SCB:s prognos från juli 2021. Bägge de två senare baseras på ett lägre antagande om tillväxt för Huddinge.

Huddinge hade år 2020 113 234 medborgare. Att bygga en simhall är en långsiktig investering som ska leva i många år. Hur stor befolkning Huddinge har då kan vara svårt att avgöra, men kommunen behöver göra en grov utblick för att avgöra vilken kapacitet, vilka volymer, som simhallarna i kommunen ska ge service till. Bedömningen ska göras i varje enskilt investeringsäskande utifrån de principer som fastslås i detta program.

Uppföljning av strukturprogram

Strukturprogram har status som ett *Aktiverande styrdokument/Program* i linje med kommunens *Riktlinjer för styrdokument*.

Strukturprogrammet ska godkännas av kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen utifrån respektive nämnds reglemente. Programmet ska följas

upp och utvärderas för att kunna aktualitetsprövas, revideras eller eventuellt upphävas under varje mandatperiod.

Kultur- och fritidsnämnden har ett samordningsansvar för uppföljning av strukturprogrammet, samt ansvarar för att dokumentet kommuniceras till intressenter under hela programperioden.

Källor

Huddinge kommun 2021 *"Huddinge i rörelse - Idrottspolitiskt program"*

SKR 2014 *"Badhus – strategiska frågor och ställningstaganden"*

[Badhus - Strategiska frågor och ställningstaganden | SKL.se \(skr.se\)](#)

Huddinge kommun, barn- och utbildningsförvaltningen,

<https://sites.google.com/edu.huddinge.se/simning/startsida>

Svenska Simförbundet 2020 *"The health & wellbeing benefits of swimming"*

<https://www.svensksimidrott.se/Nyfiken/motionhalsa/fordelarmedsimning>